

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2023 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant: st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2023 r. w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku H. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania H. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia (...) r. sygn.: (...)

1. **oddala odwołanie,**

2. **zasądza od wnioskodawczyni H. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;**

VU 524/22

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia (...) r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił H. K. prawa do przeliczenia emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ust 4 ustawy emerytalnej z zastosowaniem 24 % nowej kwoty bazowej obecnie obowiązującej z tytułu przepracowania 30 miesięcy po przyznaniu prawa do wcześniejszej emerytury.

W odwołaniu od tej decyzji wnioskodawczyni wniosła o jej zmianę i ustalenie prawa do przeliczenia emerytury wcześniejszej obliczonej na podstawie art. 53 ust 4 ustawy emerytalnej z zastosowaniem 24 % nowej kwoty bazowej obecnie obowiązującej w dniu złożenia wniosku tj. 17 września 2021 roku z tytułu przepracowania 30 miesięcy po przyznaniu prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu podniosła, że prawo do emerytury wcześniejszej uzyskała od (...) r. na podstawie art. 46 w zw. z art. 29 ustawy emerytalnej na starych zasadach i po jej otrzymaniu pracowała do 31 sierpnia 2011 roku. Wprawdzie w 2014 r. otrzymała emeryturę powszechną, ale okazało się, że jest ona mniej korzystna od emerytury wcześniej, a to jej zdaniem oznacza, iż skoro organ nigdy nie podjął jej wypłaty to ona jako ubezpieczona jest uprawniona wyłącznie do emerytury wcześniejszej i nadal ma prawo do ustalenia jej wysokości na tzw. starych zasadach, ale wg nowej kwoty bazowej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o odrzucenie odwołania z uwagi na to, że roszczenie o zastosowanie 24% nowej kwoty bazowej zostało już prawomocnie rozstrzygnięte wyrokiem z 5 sierpnia 2021 roku w sprawie VU

353/20. ZUS podniósł, iż wnioskodawczyni urodzona w (...) r. osiągnęła pełny powszechny wiek emerytalny w (...) r. , a decyzją z dnia (...) r. została jej przyznana emerytura na podstawie art. 24 – 26 ustawy emerytalnej, tj. w systemie tzw. składki zdefiniowanej , która jest obliczana w myśl art. 25 ustawy z podstawy stanowiącej sumę składek na ubezpieczenie społeczne, co wyklucza przeliczenie emerytury wcześniejszej na podstawie art. 53 ust 4 ustawy emerytalnej.

Na rozprawie w dniu 4 stycznia 2023 roku pełnomocnik organu rentowego podtrzymał wniosek o odrzucenie odwołania, a ponadto wniósł o zasądzenie od wnioskodawczyni kosztów zastępstwa procesowego.

Postanowieniem z 4 stycznia 2023 roku Sąd Okręgowy odmówił odrzucenia odwołania od decyzji z (...) roku.

Na rozprawie w dniu 14 marca 2023 roku ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawczyni H. K. urodziła się w dniu (...) i w dniu (...) roku wystąpiła z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury wcześniejszej.

Decyzją z dnia (...) roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury od dnia (...) roku tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego na tzw. starych zasadach , na podstawie art. 46 w związku z art. 29 ustawy emerytalnej. Wobec kontynuowania zatrudnienia organ kolejnymi decyzjami przeliczał jej to świadczenie emerytalne z uwzględnieniem dodatkowych okresów zatrudnienia.

(dowód : akta rentowe załączone do akt sprawy)

W dniu (...) roku wnioskodawczyni wystąpiła z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego.

Decyzją z dnia (...) roku ZUS przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury od dnia (...) r., to jest od pierwszego dnia miesiąca zgłoszenia wniosku. Do obliczenia świadczenia ZUS uwzględnił kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 434192,82 zł , kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 156864,55 zł oraz średnie dalsze trwanie życia -253,50 miesięcy. Przy obliczaniu wysokości świadczenia pomniejszono podstawę obliczenia o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości 123756,75 zł.

Wysokość świadczenia wyniosła 1843,39 zł. Emerytura ustalona powyższą decyzją została zawieszona jako świadczenie mniej korzystne od dotychczas pobieranej emerytury.

W dniu 20 marca 2019 roku wnioskodawczyni złożyła do ZUS skargę o wznowienie postępowania w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 roku. Wniosła o ponowne wyliczenie emerytury i wypłatę wyrównania.

Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2019 roku organ rentowy wznowił postępowanie w sprawie emerytury wnioskodawczym, zakończone prawomocną decyzją z dnia (...) r. , a następnie w tym samym dniu wydał decyzję z dnia 30 kwietnia 2019 r.

Decyzją z 30 kwietnia 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. uchylił decyzję z dnia (...) roku i ponownie ustalił wysokość emerytury wnioskodawczymi H. K. od dnia 1 marca 2019 roku.

Do obliczenia świadczenia ZUS uwzględnił kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 156864,55zł, kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 437529,60 zł oraz średnie dalsze trwanie życia - 253,50 miesięcy. Wysokość świadczenia wyniosła 2344,75 zł

Przyjął także, iż emerytura po waloryzacji przysługiwała w następujących wysokościach: -od 1.03.2015 r.-2380,75 zł - od 1.03.2016 r.- 2386,46 zł -od 1.03.2017 r.-2396,96 zł -od 1.03.2018 r.-2468,39 zł. -od 1.03.2019 r. - 2538,99 zł.

Emerytura ustalona w/w decyzją została zawieszona ponieważ jest nadal świadczeniem mniej korzystnym od emerytury wcześniejszej.

(okoliczności bezsporne)

Od decyzji tej wnioskodawczyni H. K. odwołała się w dniu 14 maja 2019 roku.

Sąd Okręgowy rozpoznając odwołanie wnioskodawczyni od decyzji z dnia 30 kwietnia 2019 r. wyrokiem z dnia 24 stycznia 2020 r. wydanym w sprawie VU 849/19 oddalił odwołanie.

Wyrok ten zaskarżyła apelacją wnioskodawczyni.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zarządzeniem z dnia 6 sierpnia 2021 r. stwierdził, że sprawa podlega zawieszeniu z mocy prawa do czasu wydania przez organ rentowy decyzji na podstawie art. 194 j. ustęp 1 ustawy emerytalnej. Postępowanie uległo w powyższej sprawie umorzeniu z mocy prawa na podstawie art. 2 ustęp 4 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS z dniem wydania przez organ rentowy decyzji z dnia 12 stycznia 2021 r.

Decyzją z dnia 12 stycznia 2021 r. ZUS z urzędu ponownie ustalił wysokość emerytury przyznanej wnioskodawczyni na podstawie art. 24 ustawy od dnia (...) r. , tj. od dnia , od którego podjęta byłaby wypłata emerytury do dnia 28 lutego 2019 r. Emerytura ta okazała się mniej korzystna od dotychczasowej przyznanej decyzją z dnia 12.12.2008 r. dlatego ZUS kontynuuje wypłatę emerytury wcześniejszej.

(dowód : decyzja z dnia 12 stycznia 2021 r. zawarta w aktach rentowych oraz załączone akta VU 849/19, w tym wyrok SO wraz z uzasadnieniem k. 27 – 39 oraz zarządzenia Sądu Apelacyjnego – k. 89 i 96 tychże akt)

W dniu 27 stycznia 2020 r. H. K. wystąpiła z wnioskiem o przeliczenie emerytury powszechnej na podstawie art. 53 ustęp 4 ustawy emerytalnej z zastosowaniem 24 % nowej kwoty bazowej .

Decyzją z 25 lutego 2020 roku organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do przeliczenia emerytury powszechnej na podstawie art. 53 ustęp 4 ustawy emerytalnej.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 5 sierpnia 2021 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. w sprawie V U 353/20 oddalił odwołanie H. K. od decyzji ZUS z 25 lutego 2020 roku.

(dowód: wniosek -k. 71-74 akt emerytalnych, decyzja – k. 78 akt emerytalnych, wyroki – k. 52 akt. K. 106 akt VU 353/20)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W odwołaniu skarżąca domagała się przeliczenia emerytury w obniżonym wieku emerytalnym nabytej ostateczną decyzją z (...) roku od dnia (...) roku w oparciu o art. 53 ust 4 ustawy emerytalnej.

Wnioskodawczyni jako osoba urodzona w (...) roku, a zatem ubezpieczona urodzona po 31 grudnia 1948 r. co do zasady nabywa prawo do emerytury powszechnej w nowym systemie, tzw. składki zdefiniowanej, która jest obliczana w myśl art. 25 ustawy, z podstawy stanowiącej kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne.

Ubezpieczeni urodzeni po 31 grudnia 1948 r., na podstawie przepisów szczególnych, mogli jednak wcześniej przejść na emeryturę, przed ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego, na warunkach wskazanych w art. 29, a to na podstawie art. 46 ust. 1. Z tego uprawnienia skorzystała w 2008 roku wnioskodawczyni. W takim przypadku wysokość

ich świadczenia- wcześniejszej emerytury -ustalana była na podstawie przepisów Rozdziału 4 ustawy emerytalnej: Ustalanie wysokości emerytur, o których mowa w art. 27-50e., tj. wg art. 51- 56.

Wnioskodawczyni ukończyła powszechny wiek emerytalny w 2014 roku i wystąpiła o ustalenie i przyznanie emerytury w wieku powszechnym. W takiej sytuacji z uwagi na rok urodzenia 1953 mogła nabyć prawo do emerytury jedynie w nowym systemie, tzw. składki zdefiniowanej, na podstawie art. 24 ustawy. I taką też emeryturę powszechną nabyła decyzją z dnia (...) roku od dnia (...) r. Przy czym na podstawie art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej podstawa wymiaru tej emerytury została pomniejszona o sumę kwot pobranej emerytury wcześniejszej przyznanej na podstawie art. 29 w zw. z art. 46 ustawy emerytalnej. Z uwagi na to, że tak wyliczona emerytura powszechna w systemie składki zdefiniowanej była niższa od emerytury wcześniejszej, ZUS zawiesił wypłatę emerytury powszechnnej i kontynuował wypłatę dotychczasowego świadczenia (emerytury wcześniejszej), jako korzystniejszego, czyli wypłacał świadczenie ustalone na warunkach art. 46 ust. 1 w zw. z art. 29 ustawy. Również po ponownym obliczeniu wysokości emerytury przez ZUS decyzją z dnia 30 kwietnia 2019 r. – w uwzględnieniu wniosku ubezpieczonej z dnia 26 marca 2019 roku mającego oparcie w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6.03.2019 r. (sygn. akt P 20/16) - w wyniku czego podstawa obliczenia emerytury nie została pomniejszona o sumę kwot pobranej emerytury wcześniejszej, emerytura ta w dalszym ciągu okazała się świadczeniem mniej korzystnym (od pobieranej emerytury tzw. „wcześniejszej”), a w związku z tym została zawieszona.

Okoliczność, że ZUS nigdy nie podjął wypłaty emerytury powszechnnej na rzecz skarżącej, nie oznacza jednak – jak chce skarżąca -że nie nabyła ona prawa do emerytury powszechnnej. Warunkiem nabycia prawa do emerytury jest złożenie wniosku o przyznanie emerytury i jej przyznanie ostateczną decyzją ZUS w następstwie spełnienia ustawowych przesłanek do nabycia tego prawa, a nie wypłata tego świadczenia.

Skuteczne nabycie przez skarżącą prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym w nowym systemie tzw. zdefiniowanej składki na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej, wyklucza możliwość nabycia emerytury powszechnnej w starym systemie i jej przeliczenia na podstawie art. 53 ustęp 4 ustawy emerytalnej.

Przeliczenie na podstawie art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej ma bowiem charakter jednorazowy i dotyczy tylko takich sytuacji, gdy ubezpieczony po nabyciu prawa do renty lub emerytury (wcześniejszej lub w obniżonym wieku), której podstawę wymiaru wskazał jako podstawę wymiaru emerytury z tytułu osiągnięcia wieku powszechnego podlegał przez co najmniej 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że art. 53 reguluje zasady obliczania wysokości emerytury jako pierwszego świadczenia oraz emerytury jako świadczenia kolejnego, ustalanego - w związku ze spełnieniem warunków do jego uzyskania - po emeryturze lub rencie z tytułu niezdolności do pracy, do których prawo zostało ustalone wcześniej, bądź po wcześniej pobieranym świadczeniu przedemerytalnym.

Zastosowanie art. 53 ustawy emerytalnej, w tym możliwość przyjęcia nowej kwoty bazowej po wykazaniu 30 miesięcy podlegania ubezpieczeniu społecznemu po nabyciu uprawnień do poprzedniego świadczenia, nie ma charakteru prostego przeliczenia dotychczas pobieranej emerytury, lecz dotyczy tylko osób, które po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego spełniają przesłanki do nabycia prawa do emerytury obliczanej zgodnie z art. 53, czyli obliczanej według tzw. starych zasad. W. ze względu na wiek nie należy do kręgu takich osób. Istota regulacji wynikającej z art. 53 powołanej ustawy nie sprowadza się do wykorzystania jedynie części tej regulacji, polegającej na przeliczeniu dotychczasowego świadczenia w związku z dalszym podleganiem ubezpieczeniom społecznym, bez związku z nabyciem prawa do emerytury w wieku powszechnym. Zastosowanie art. 53 ustawy emerytalnej jest możliwe tylko w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego i spełnieniem przesłanek do nabycia emerytury w powszechnym wieku emerytalnym. Aby móc zastosować regulę wynikającą z art. 53 ust. 4 ustawy, konieczne jest nabycie prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, ale tylko takiej emerytury, której sposób ustalenia przewiduje przepis art. 53 ustawy. Osoby urodzone jak wnioskodawczyni po 31 grudnia 1948 r., nie spełniają przesłanek do nabycia emerytury w powszechnym wieku emerytalnym obliczonej w oparciu o przepis art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tak por wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 lutego 2021 r. III AUa 754/20).

Skarżąca miałaby zatem prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 53 ustęp 4 ustawy emerytalnej, tylko wówczas gdyby spełniała przesłanki do nabycia emerytury powszechnej w starym systemie. Wnioskodawczyni jako ubezpieczona urodzona w (...) roku prawo do emerytury w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego mogła nabyć jedynie według nowych reguł wynikających z art. 24-26 ustawy emerytalnej powszechnej i w takim też systemie nabyła w/w prawo w 2014 roku. Nabycie prawa do emerytury powszechnej w nowym systemie tzw. zdefiniowanej składki wyklucza możliwość przeliczenia emerytury według zasad z art. 53 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Reasumując przepis art. 53 ustęp 4 ustawy emerytalnej nie ma zastosowania do przeliczenia emerytury wcześniejszej lub w obniżonym wieku emerytalnym – jak chce skarżąca- ale wyłącznie do jednorazowego ustalenia wysokości emerytury powszechnej w oparciu o art. 53 ustawy emerytalnej, czyli do emerytur powszechnych w starym systemie. Wnioskodawczyni nie spełnia przesłanek do nabycia emerytury powszechnej w starym systemie.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.